Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκπτωση αποτελεί, από πλευράς εννόμων συνεπειών σε βάρος του Αναδόχου, τη δυσμενέστερη κύρωση εντός του πλαισίου εκτελέσεως μίας συμβάσεως δημοσίου έργου. Με την έκπτωση, κατ' ουσίαν, αφαιρείται το έργο από τον Ανάδοχο, ενώ επέρχονται κατ' αυτού, επιπρόσθετες, παρεπόμενες, συνέπειες.

Η έκπτωση προβλέπεται στο άρθρο 61 του Ν. 3669/2008 «Κύρωση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (Φ.Ε.Κ. 116 Α'), το οποίο περιλαμβάνει τις διατάξεις που εισήχθησαν με το άρθρο 6 του Ν. 3263/2004 (Φ.Ε.Κ. 179 Α')[1], η παρ. 3 του άρθρου 12 του οποίου κατήργησε το άρθρο 47 του Π.Δ/τος 609/1985 (εξουσιοδοτική διάταξη εκείνη της παρ. 6 του άρθρου 7 του Ν. 1418/1984), τροποποιήθηκε δε, με το άρθρο με το άρθρο 135 παρ. 3 του Ν. 4070/2012 (Φ.Ε.Κ. 82 Α'). Ήδη τα ζητήματα της εκπτώσεως ρυθμίζονται με τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις του άρθρου 160 του Ν. 4412/2016 (Φ.Ε.Κ. 147 Α'), με τον οποίο (και συγκεκριμένα με το άρθρο 377 αυτού) καταργήθηκε ο Ν. 3669/2008.

Β. ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ ΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ – ΕΠΙΔΟΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΣ

1. Η έκπτωση του αναδόχου από την εργολαβία, κηρυσσόμενη με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας, μπορεί να χωρήσει λόγω μη προσήκουσας εκπληρώσεως εκ μέρους του αναδόχου των απορρεουσών από τη σύμβαση υποχρεώσεών του ή μη συμμορφώσεως αυτού προς τις σύμφωνες με τους όρους της συμβάσεως έγγραφες εντολές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Ειδικώς στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 61 του Ν. 3669/2008, συνιστάμενες στην καθυστέρηση ενάρξεως και εκτελέσεως των εργασιών, στην κατά σύστημα εκτέλεση κακότεχνων εργασιών, στην επανειλημμένη παραβίαση κανόνων ασφαλείας και προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς και στην προσκόμιση πλαστής εγγυητικής επιστολής[2], η κήρυξη της εκπτώσεως αποτελεί υποχρέωση και όχι δυνατότητα, της Διευθύνουσας Υπηρεσίας

[1] Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 του Ν. 3263/2004: «*Οι διατάξεις των παραγράφων 1,2,3,4,5,6,7,8 και 9 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στις συμβάσεις που εκτελούνται, εφόσον, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου, δεν έχει κοινοποιηθεί ειδική πρόσκληση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας*».

[2] Η τελευταία αυτή περίπτωση εισήχθη με το άρθρο 135 παρ. 3 του Ν. 4070/2012.

Κατ' εξαίρεση, αν η εκτέλεση των εργασιών καθυστερεί, αλλά ο ανάδοχος έχει ήδη εκτελέσει εργασίες που αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) του συμβατικού αντικειμένου**, είναι δυνατή η χορήγηση παρατάσεως των προθεσμιών προς το συμφέρον του έργου**, έστω κι αν η καθυστέρηση των εργασιών οφείλεται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Όπως δε προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του Νόμου (Ν. 3263/2004), τούτο δε προβλέφθηκε, επειδή με τις ως άνω διατάξεις και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από αυτές, η έκπτωση καθίσταται υποχρεωτική, προκειμένου να αποφευχθεί η κατάχρηση εφαρμογής τους από την Υπηρεσία. Κατά συνέπεια, ενόψει του ως άνω σκοπού του νομοθέτη και του εξαιρετικού χαρακτήρα της παρατάσεως των προθεσμιών του έργου, που παρέχεται ακόμη και αν συντρέχουν, λόγω της υπαίτιας καθυστερήσεως, οι προϋποθέσεις για την κήρυξη του αναδόχου σε έκπτωση, σε περίπτωση χορηγήσεως παρατάσεως προθεσμίας για την εκτέλεση του έργου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν μπορεί να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο κατά το χρονικό διάστημα που ισχύει η παράταση εκτελέσεως των εργασιών[3]. Η **κήρυξη της εκπτώσεως και η παράταση της προθεσμίας εκτελέσεως του έργου παρέχονται στην Υπηρεσία από τη διάταξη του άρθρου 61 του Ν. 3669/2008 διαζευκτικώς και όχι σωρευτικώς, δεδομένου ότι, ενώ συντρέχουν, λόγω της υπαίτιας καθυστερήσεως, οι προϋποθέσεις για την κήρυξη του αναδόχου σε έκπτωση, που είναι, κατά νόμο, υποχρεωτική, παρέχεται, κατ' εξαίρεση, η δυνατότητα χορηγήσεως προθεσμίας παρατάσεως για την ολοκλήρωση του έργου.**

2) Πριν από την έκδοση της περί εκπτώσεως αποφάσεως του αναδόχου και για το έγκυρο αυτής, **απαιτείται η κοινοποίηση προς τον ανάδοχο ειδικής προσκλήσεως του Προϊσταμένου της διευθύνουσας Υπηρεσίας προς τον ανάδοχο**, η οποία γίνεται, επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, κατά τον αποκλειστικό τρόπο, που προβλέπει το άρθρο 44 του Ν. 3669/2008 (με όργανο της Υπηρεσίας ή οιοδήποτε άλλο δημόσιο όργανο ή με δικαστικό επιμελητή)[4]. Η ειδική πρόσκληση πρέπει**, απαραιτήτως, να περιλαμβάνει <u>με σαφήνεια,</u> μεταξύ των άλλων, τόσο τις αξιούμενες προς εκτέλεση εργασίες, όσο και την εύλογη προθεσμία για την εκτέλεση αυτών, η οποία δεν δύναται, κατ' αρχήν, να είναι μικρότερη των 10 ημερών**. Η απαίτηση εξάλλου συγκεκριμένης περιγραφής ενεργειών ή εργασιών, που πρέπει να εκτελεσθούν από τον ανάδοχο, αφορά στον

[3] ΣτΕ 754/2016.

[4] Δ.Εφ.Πειρ. 22/2014 πρβλ. ΣτΕ 795/2017, ΣτΕ 2218/2009, 745/2009 -σχετικώς με την ερμηνεία των ομοίου περιεχομένου διατάξεων των άρθρων 29 και 47 του Π.Δ/τος 609/1985- και ΣτΕ 657/1996.

σαφή προσδιορισμό του είδους, του χαρακτήρα των εργασιών, καθώς και της κατά προσέγγιση ποσότητάς τους, έτσι ώστε να είναι δυνατόν να κριθεί το εύλογο ή μη της ταχθείσης με την Πρόσκληση προθεσμίας, από την οποία εξαρτάται η νομιμότητα της εκπτώσεως [5]. Ειδικά για τις προς εκτέλεση εργασίες, εάν δεν υπήρξε κάποια τροποποίηση στην μορφή του έργου, την ποιότητα, το είδος ή την ποσότητα των εργασιών, οι οποίες περιγράφονται πλήρως στην σύμβαση και, συνεπώς, δεν ανέκυψε αμφισβήτηση ως προς την εκτέλεση προσθέτων εργασιών, αρκεί η αναφορά στην Ειδική Πρόσκληση της εντολής εκτελέσεως των υπολειπομένων εργασιών[6] (ΣτΕ 3607/2009). Η ειδική πρόσκληση και οι προθεσμίες που τάσσονται με αυτήν δεν ανατρέπουν τις υποχρεώσεις του αναδόχου, απορρέουσες από τη σύμβαση για την εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου ή τμημάτων του και τις συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στα συμβατικά τεύχη του έργου.

Ακολούθως, εκδίδεται η απόφαση περί της εκπτώσεως, μόνο εάν ο ανάδοχος, μέχρι της εκπνοής της ταχθείσας με την ειδική πρόσκληση προθεσμίας, η οποία, κατά τα εκτεθέντα πρέπει να είναι εύλογη, δεν συμμορφώθηκε προς τα αξιούμενα με την ειδική πρόσκληση και εφόσον **η μη συμμόρφωση αυτή οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου (ΣτΕ 1843/2010)** και, συνεπώς, δεν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή, αν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε συνυπαιτιότητα του κυρίου του έργου[7]. **Αν τάσσονται στον ανάδοχο περισσότερες της μίας προθεσμίες για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών, αρκεί για την έκπτωση η άπρακτη παρέλευση έστω και μίας εξ αυτών.** Αρκείται δηλαδή ο νόμος στη διαπίστωση από τη Διευθύνουσα το έργο Υπηρεσία, της μη εκτελέσεως μίας συγκεκριμένης εργασίας μετά την παρέλευση της προθεσμίας που έχει ταχθεί γι` αυτή, δεδομένου ότι και αν ακόμη εκτελεσθούν εμπροθέσμως οι λοιπές εργασίες, εντός των ταχθεισών προθεσμιών, δεν αναιρείται το γεγονός της μη συμμορφώσεως του αναδόχου προς την ειδική πρόσκληση της Υπηρεσίας, όσον αφορά στις προηγούμενες εργασίες, γεγονός το οποίο αρκεί για την έκδοση της αποφάσεως περί εκπτώσεώς του[8].

3) Η προβλεπόμενη στο άρθρο 61 παρ. 4 του Ν. 3669/2008 ειδική πρόσκληση, η οποία προηγείται της κηρύξεως του αναδόχου, ως εκπτώτου της εργολαβίας, δεν πρέπει να συγχέεται με την προβλεπόμενη στο άρθρο 60 παρ.

[5] ΣτΕ 114/2011, 3499/2011, 2648/1996.
[6] ΣτΕ 3607/2009.
[7] Πρβλ. ΣτΕ 3242/2013, 1843, 3475/2010, 229/2009 κ.ά..
[8] ΣτΕ 1843/2010, 229/2009, 1231/2008.

3 του ιδίου Νόμου ειδική διαταγή, η οποία μπορεί να εκδοθεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτελέσεως του έργου και μέχρι την οριστική παραλαβή του (Εφ.Αθ. 6304/1985), με την οποία προσδιορίζονται τα ελαττώματα του έργου (ή παραλείψεις στη συντήρησή του) και τάσσεται προς τον ανάδοχο εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους[9], αποτελούν δε, αυτοτελείς ενέργειες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, οι οποίες έχουν διαφορετικές η κάθε μία συνέπειες και δεν μπορούν να σωρευθούν στην ίδια πράξη[10].

Εξάλλου, ενδεχόμενες πλημμέλειες της ειδικής προσκλήσεως εξετάζονται εντός του πλαισίου της διαφοράς περί την έκπτωση, καθώς η Ειδική Πρόσκληση, αυτή καθ' εαυτή, δεν αποτελεί, άνευ ετέρου, βλαπτική των εννόμων συμφερόντων του αναδόχου πράξη της Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας, δεδομένου ότι η πράξη για την έκπτωση επακολουθεί μόνο αν συντρέξουν ορισμένες προϋποθέσεις, ήτοι μη συμμόρφωση του αναδόχου εντός της ταχθείσας ευλόγου προθεσμίας, οφειλόμενη σε αποκλειστική υπαιτιότητά του [11].

Συναφώς αναφέρεται, ότι απόφαση εκπτώσεως (που δεν έχει καταστεί οριστική), δίχως την κοινοποίηση της προβλεπόμενης ειδικής προσκλήσεως του άρθρου 61 παρ. 4 του Ν. 3669/2008, είναι άκυρη και δεν επάγεται έννομες συνέπειες, οι οποίες είναι οι προβλεπόμενες αθροιστικώς στην παρ. 10 του ως άνω άρθρου, προσδιοριζόμενες απ' ευθείας από τον νόμο αυτόν (Εφ. Πειρ. 252/2015).

Γ. ΕΝΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ -ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ

4) Κατά της αποφάσεως περί εκπτώσεως ο ανάδοχος δύναται να ασκήσει ένσταση ενώπιον της Προϊσταμένης του έργου Αρχής. **Η έκπτωση οριστικοποιείται εφόσον, είτε δεν ασκηθεί ένσταση, είτε η ασκηθείσα απορριφθεί ρητώς.** Όπως

[9] Η διάταξη του εν λόγω άρθρου προβλέπει τα εξής: «*Αν κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων μέχρι την Οριστική παραλαβή οποιαδήποτε εργασία παρουσιάσει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται από τον ανάδοχο, κοινοποιείται σε αυτόν ειδική διαταγή της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με την ειδική διαταγή προσδιορίζονται τα ελαττώματα, καθορίζεται αν είναι ουσιώδη, επουσιώδη ή και επικίνδυνα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για την αποκατάσταση τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περιλαμβάνεται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτό επιβάλλεται. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάσταση του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες με την ειδική διαταγή καθορίζεται ποσοστό μείωσης της αμοιβής του αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η διαταγή μπορεί να περιλαμβάνει και την εκτέλεση ορισμένων εργασιών για τον περιορισμό του ελαττώματος.*». Είναι δε σαφές, ότι δεν νοείται ειδική διαταγή δίχως καθορισμό ευλόγου προθεσμίας προς αποκατάσταση (ΣτΕ 1094/2007),

[10] ΑΠ 1696/2017, ΣτΕ 2604/2014 και ΣτΕ 4139/1998.

[11] ΣτΕ 2604/2014. 3242/2013, 1071/2009, 1343/2005, 3030/1992, 2247/1990 7μελής.

έχει κριθεί εντός του πλαισίου του άρθρου 61 του Ν. 3669/2008 και ιδίως της παραγράφου 7 του εν λόγω άρθρου, **από την άπρακτη πάροδο της δίμηνης προθεσμίας, εντός της οποίας οφείλει η προϊσταμένη αρχή, μετά από γνώμη του αρμοδίου Τεχνικού Συμβουλίου, να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή της επί της ενστάσεως του αναδόχου κατά της πράξης της διευθύνουσας υπηρεσίας περί κηρύξεώς του εκπτώτου, δεν παράγεται πλέον τεκμήριο ματαιώσεως της εκπτώσεως, όπως γινόταν δεκτό υπό το προϊσχύσαν καθεστώς του άρθρου 47 του Π.Δ/τος 609/1985[12], αλλά, στην περίπτωση αυτή, επέρχονται αποκλειστικά οι εξής, ειδικώς προβλεπόμενες, συνέπειες: α) πειθαρχική ευθύνη των αρμόδιων υπαλλήλων για την αμέλειά τους, β) υποχρεωτική διακοπή των εργασιών έως την έκδοση ρητής αποφάσεως επί της ενστάσεως του αναδόχου, η οποία διακοπή δεν συνιστά λόγο διαλύσεως της συμβάσεως, και γ) δικαίωμα του αναδόχου για ισόχρονη προς τη διακοπή παράταση της προθεσμίας με αναθεώρηση (τιμών), εφόσον η ένστασή του γίνει τελικά δεκτή (μεταξύ των λόγων αποδοχής δ, μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταφανής βελτίωση του ρυθμού ή της ποιότητας των εκτελούμενων εργασιών, ώστε να πιθανολογείται βασίμως η έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου, ήτοι μπορούν να ληφθούν υπ' όψιν από την Προϊσταμένη Αρχή και οι πραγματικές ανάγκες του έργου και η συμπεριφορά του αναδόχου, έστω και μετά την κήρυξη της εκπτώσεως). Επομένως, υπό το κράτος ισχύος του νεότερου ως άνω Ν. 3263/2004 (άρθρου 61 του Ν. 3669/2008), είναι δυνατή η οριστικοποίηση της εκπτώσεως, με τη ρητή απόρριψη της ενστάσεως του αναδόχου, ακόμη και μετά την άπρακτη πάροδο της τασσόμενης δίμηνης προθεσμίας για την απόφανση επί της ενστάσεως. Τούτο δε προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση του εν λόγω νόμου, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «*η άπρακτη παρέλευση της (υποχρεωτικής, όσον αφορά τις πειθαρχικές ευθύνες των αρμόδιων υπαλλήλων) προθεσμίας των δύο μηνών δεν δημιουργεί τεκμήριο ούτε απόρριψης της ένστασης ούτε και αποδοχής της, αλλά η υπηρεσία***

[12] Υπό το προϊσχύσαν καθεστώς, γινόταν δεκτό, καθ' ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 47 του Π.Δ/τος 609/1985 (ΣτΕ 2511/2013, 1052/2009, 1480/2008, 3096, 648/2006, **1765/2003 7μελούς**), ότι με τη διάταξη, ειδικότερα, της παραγράφου 5 του ως άνω άρθρου καθιερώθηκε τεκμήριο ματαιώσεως της κηρύξεως του αναδόχου δημοσίου έργου ως εκπτώτου στην περίπτωση που παρερχόταν άπρακτη η δίμηνη ανατρεπτική προθεσμία, εντός της οποίας η προϊσταμένη αρχή όφειλε, τόσο να αποφανθεί επί της ενστάσεως του αναδόχου κατά της αποφάσεως που κήρυττε την έκπτωσή του, όσο και να κοινοποιήσει σ' αυτόν την τυχόν απορριπτική απόφασή της.

***εξακολουθεί να υπέχει υποχρέωση έκδοσης απόφασης προκειμένου να εκκαθαρισθεί η κατάσταση*» (ΣτΕ 3129/2015).**

Δ. Η ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

5) Περαιτέρω θα πρέπει να τονισθεί, ότι η έκπτωση του αναδόχου και η προβλεπόμενη στο άρθρο 62 του Ν. 3669/2008 διάλυση της εργολαβίας, συνιστούν δύο, διάφορους μεταξύ τους, τρόπους λύσεως της τελευταίας, εφόσον **στη μεν έκπτωση του αναδόχου την πρωτοβουλία έχει μόνον ο κύριος του έργου,** ενώ στη διάλυση της συμβάσεως την πρωτοβουλία έχει, μεταξύ των άλλων, και ο ανάδοχος του έργου. Εκ του ότι δε και οι δύο ως άνω τρόποι συνεπάγονται τη λύση της εργολαβίας, **παρέπεται ότι η, κατά νόμιμο τρόπο, κήρυξη της εκπτώσεως του αναδόχου αποκλείει τη μεταγενέστερη διάλυση της συμβάσεως, εφόσον η εργολαβία θεωρείται διαλυθείσα, λόγω εκπτώσεως του αναδόχου.** Αντιστρόφως, η νόμιμη διάλυση της συμβάσεως, που συνεπάγεται τη λύση της εργολαβίας, αποκλείει την κήρυξη, μεταγενεστέρως, της εκπτώσεως του αναδόχου [13]. Περαιτέρω, στην περίπτωση της μη επελεύσεως της διαλύσεως της συμβάσεως, είτε λόγω μη παρελεύσεως του διμήνου ή λόγω ρητής απορρίψεως της σχετικής αιτήσεως από την υπηρεσία πριν από την πάροδο του διμήνου, είναι νόμιμη, από της απόψεως αυτής, η κήρυξη εκπτώσεως του αναδόχου (πρβλ. ΣτΕ 337/1998) και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω η συνδρομή των λοιπών νόμιμων προϋποθέσεων.

Ε. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ

6) Μετά την οριστικοποίηση της εκπτώσεως, αποξενώνεται και αποβάλλεται ο ανάδοχος από το έργο (ΔΕΦΑ 2200/2015).

Την κατά τα άνω αποβολή του αναδόχου από το έργο, ακολουθεί η επιβολή, εντός μηνός, εκ μέρους της Διευθύνουσας Υπηρεσίας των προβλεπομένων στην παρ. 10 του άρθρου 61 του Ν. 3669/2008, νομίμων συνεπειών σε βάρος του αναδόχου και συγκεκριμένα: α) Καθίσταται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής προσαυξημένο με τους νόμιμους τόκους και εισπράττεται από τον κύριο του έργου με κατάπτωση ανάλογου ποσού της αντίστοιχης εγγυήσεως, β) Καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, ως ειδική ποινική ρήτρα, το σύνολο των εγγυήσεων για την καλή εκτέλεση του έργου, όπως ορίζονται στο άρθρο 35 του

[13] Πρβλ. ΣτΕ 1512/2018, ΣτΕ 554/2014, 3839/2010, 2212/2009, 2928/2008, 1600/2003, 1596/1999, 337/1998, 6075/1996.

παρόντος[14] και γ) Καταπίπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών που προβλέπονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας περαιώσεως του έργου και για τις τμηματικές προθεσμίες,

Από τη διατύπωση της σχετικής ως άνω διατάξεως συνάγεται, ότι η μηνιαία προθεσμία, εντός της οποίας η διευθύνουσα το έργο υπηρεσία υποχρεούται να καταγνώσει τις συνέπειες της εκπτώσεως του αναδόχου, δεν είναι αποκλειστική αλλ' ενδεικτική, καθ' όσον το δικαίωμά της αυτό είναι παρακολουθηματικού χαρακτήρα και δεν επιδρά επί της εκτελέσεως του έργου. Επομένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν στερείται την κατά χρόνο αρμοδιότητα προς έκδοση της αποφάσεως καταγνώσεως των προαναφερομένων εννόμων συνεπειών, μετά την παρέλευση του, κατά τα προαναφερόμενα μηνός, [15].

Θα πρέπει δε να σημειωθεί σε τούτο το σημείο, ότι σε περίπτωση μεταγενέστερης δικαιώσεως του αναδόχου με δικαστική ακύρωση της αποφάσεως εκπτώσεώς του, δεν αναβιώνει η εργολαβική σχέση και δεν επανέρχεται ο ανάδοχος στην εκτέλεση του έργου, εάν, εν τω μεταξύ, οι υπολειπόμενες εργασίες του έργου ανατέθηκαν σε άλλον ανάδοχο, εντούτοις η ακύρωση αυτή δημιουργεί αξίωση αποζημιώσεως του (αρχικώς έκπτωτου) αναδόχου, ενώ αίρονται οι άλλες – παρεπόμενες- δυσμενείς συνέπειες της εκπτώσεως, που προαναφέρθηκαν (ΔΕΦΘεσσ. 232/1990)

Εξάλλου, στις διατάξεις των παραγράφων 11 και 12 του ως άνω άρθρου καθορίζεται η διαδικασία εκκαθαρίσεως της εργολαβίας μετά την οριστικοποίηση της εκπτώσεως από **τεχνικής απόψεως** (υποχρέωση αναδόχου να προβεί σε επιμέτρηση των ολοκληρωμένων εργασιών που έχει εκτελέσει, εάν δε αυτός καθυστερεί, η επιμέτρηση συντάσσεται, είτε από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, είτε από ιδιώτη μηχανικό, κατ' ανάθεση της τελευταίας, αφαιρουμένης της σχετικής δαπάνης από το λαβείν του αναδόχου στον εκκαθαριστικό λογαριασμό), **αλλά και από οικονομικής απόψεως** (εκκαθαριστικός λογαριασμός στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των ποινικών ρητρών και κάθε άλλη εκκαθαρισμένη απαίτηση κατά του έκπτωτου αναδόχου).

---

[14] Έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία, ότι η πράξη καταπτώσεως της εγγυητικής επιστολής καλής εκτελέσεως συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη, η οποία υπόκειται σε προσφυγή (ΣτΕ 1809/2017, ΣτΕ 2604/2014, πρβλ. ΣτΕ 3126/2015 σκ. 6 κ.α.).

[15] **ΣτΕ 796/2018.**

7) Τέλος επισημαίνεται ότι μετά την οριστικοποίηση της εκπτώσεως του αναδόχου και εφόσον η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει την ολοκλήρωση του έργου, ακολουθεί διαδικασία προσκλήσεως για υπογραφή συμβάσεως με τον δεύτερο ή και τον τρίτο μειοδότη του σχετικού διαγωνισμού. Εάν κάποιος των ως άνω μειοδοτών αποδεχθεί την ανάθεση, έναντι της προσφοράς που είχε υποβάλει στον διαγωνισμό, το έργο του ανατίθεται, ειδάλλως η Προϊσταμένη Αρχή προσφεύγει στην ανάθεση της συμβάσεως είτε με ανοικτή διαδικασία (αν πρόκειται για συγχρηματοδοτούμενο έργο ή για έργο με προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνουσα το όριο που θέτουν οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, εντεύθεν δε, εάν πρόκειται για δημόσια σύμβαση), είτε με διαπραγμάτευση.

Βασιλική Ζαχ. Στρουμπούλη

Δικαστική Πληρεξουσία Α' Ν.Σ.Κ.